

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY Departament Przedsiębiorstw

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

Wybrane wskaźniki przedsiębiorczości

Wstęp

Pierwsze badanie wybranych wskaźników przedsiębiorczości przeprowadzone w GUS w 2011 r. w ramach badania „Wskaźniki przedsiębiorczości” miało charakter pilotażowy i stanowiło kolejny etap prac nad przedsiębiorczością, po zrealizowanej w 2010 r. pracy metodologicznej. Zgodnie z przyjętymi założeniami, spośród wyszczególnianych w międzynarodowej metodologii trzech grup wskaźników przedsiębiorczości, w pierwszym etapie prac skoncentrowano się na tych, które odnoszą się do wielkości i efektów przedsiębiorczości. Celem przeprowadzonych prac było dokonanie oceny kierunków oraz dynamiki rozwoju polskich przedsiębiorstw i na tej podstawie wyodrębnienie z całej badanej zbiorowości tych jednostek, które charakteryzowały się najszybszym tempem wzrostu, a więc – zgodnie z przyjętą definicją – najbardziej przedsiębiorczych. Dla tak określonej grupy podmiotów zaprezentowano wybrane wyniki z prowadzonej przez nie działalności, porównując je z wynikami uzyskiwanymi przez inne przedsiębiorstwa, w tym charakteryzujące się wolniejszym wzrostem, stabilne i spadkowe.

W notatce zawarto uwagi metodyczne oraz analizę uzyskanych wyników, a także część tabelaryczną.

Uwagi metodyczne

Do analiz wykorzystano dane gromadzone w rocznych badaniach przedsiębiorstw niefinansowych, pozyskiwane na sprawozdaniach SP za lata 2005-2009. Dostarczają one m.in. danych o rozmiarach działalności prowadzonej przez badane podmioty i osiąganych przez nie wynikach finansowych. W badanej zbiorowości znalazły się zarówno podmioty nowe, jak i te, które działały na rynku w dłuższym okresie, uznano bowiem, że zarówno jedne jak i drugie mogą być przedsiębiorcze.

Zgodnie z zakresem podmiotowym sprawozdania SP, badaniem objęto podmioty, w których liczba pracujących wynosiła 10 i więcej osób i których działalność była zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji: B, C, D, E, F, G, H, I, J, L, M, N (bez podklasy 80.30.Z), P, Q (bez podklasy 86.10.Z), R, S (bez działu 94). Ponadto, z uwagi na przyjęty zakres przedmiotowy badania, objęto nim tylko podmioty prowadzące księgi rachunkowe.

Opracowanie:

Departament Przedsiębiorstw

Kontakt w sprawach merytorycznych: Urszula Matula tel. 22 608 33 45,
Jacek Kotowski tel. 22 608 33 93

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS: tel. 22 608 34 75, fax 22 608 38 68,
e-mail: rzecznik@sta.gov.pl

Pokój prasowy w holu głównym (do bezpośredniego odbioru materiałów prasowych)
czynny w dniach publikowania o godz. 14:00

Internet: www.stat.gov.pl

Badany okres 2005-2009 podzielono na trzy trzyletnie podokresy: 2005-2007, 2006-2008 oraz 2007-2009 i dla każdego utworzono panelowe grupy podmiotów, które były aktywne w kolejnych trzech latach (złożyły sprawozdania SP). Wyodrębnienie takich okresów pozwoliło na zastosowanie w badaniu założeń, na podstawie których wyróżnia się przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu w pracach prowadzonych przez OECD i Eurostat.

Każdą z utworzonych trzech grup panelowych podzielono następnie na podgrupy charakteryzujące się w okresie trzech analizowanych lat wzrostem lub spadkiem, mierzonym wielkością uzyskanych przychodów. Należy zaznaczyć, że w teorii za miernik tempa wzrostu przedsiębiorstw przyjmuje się przychody lub liczbę pracujących. Z przeprowadzonych analiz wynika, że wykorzystanie kierunków i tempa zmian liczby pracujących jako miernika wzrostu w odniesieniu do polskich przedsiębiorstw nie przyniosło rezultatów, które można jednoznacznie interpretować. Może to wynikać z tego, że na zmianę liczby pracujących mają znaczący wpływ inne czynniki: zmiany prawne, przekształcenia przedsiębiorstw czy zmiany organizacyjne wewnątrz przedsiębiorstwa (np. inne formy zatrudniania pracowników – samozatrudnienie, zlecenie części działalności innym podmiotom – outsourcing). Wyniki badania kierunków i tempa rozwoju przedsiębiorstw na podstawie zmian w liczbie pracujących dały niezadowolające efekty szczególnie w przypadku grup o skrajnych wskaźnikach (największego wzrostu lub spadku).

Przyjęto zatem wartość przychodów za lepszy miernik służący ocenie kierunku i tempa rozwoju badanych trzech grup podmiotów i każdą z nich podzielono na pięć podgrup. Pierwszą stanowiły **przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu**, do których zaliczono jednostki wykazujące w analizowanym trzyletnim okresie średnioroczny przyrost uzyskanych przychodów na poziomie 20% i więcej (oznacza to, że w trzyletnim okresie tempo wzrostu przychodów kształtowało się na poziomie 72,8% i więcej). Podmioty charakteryzujące się wolniejszym tempem wzrostu przychodów (od 10% do 72,8% w ciągu trzech analizowanych lat) zostały zaklasyfikowane do **przedsiębiorstw wzrostowych**.

Analogicznie, wyodrębniona została grupa **przedsiębiorstw szybkiego spadku**, którą tworzyły podmioty o średniorocznym spadku przychodów na poziomie 20% i więcej (oznacza to, że w końcu rozpatrywanego trzyletniego okresu przychody stanowiły 51,2% i mniej przychodów uzyskanych na początku tego okresu), a także grupa **przedsiębiorstw schyłkowych**, dla których przychody uzyskane w ostatnim roku badanego okresu stanowiły od 51,2% do 90% przychodów uzyskanych na jego początku.

Ostatnią z wyróżnionych grup stanowiły **przedsiębiorstwa stabilne**, za które uznano podmioty uzyskujące w badanych trzyletnich okresach zbliżone wartości przychodów (w ostatnim roku ich wartość stanowiła od 90% do 110% wartości uzyskanej na początku).

Dodatkowo, nawiązując do metodologii badań OECD i Eurostatu, ze zbiorowości podmiotów, które złożyły sprawozdania za kolejne lata analizowanego okresu 2005-2009 wyodrębniono **grupę tzw. gazel**, tj. przedsiębiorstw działających na rynku nie dłużej niż 5 lat i charakteryzujących się szybkim tempem wzrostu (średnio 20% i więcej w 3 latach).

W pierwszym etapie, każdą z tak określonych grup podmiotów scharakteryzowano poprzez porównanie jej wielkości i struktury według rodzaju prowadzonej działalności, z wyróżnieniem czterech obszarów gospodarki tj. przemysłu (sekcje B, C, D i E), budownictwa (sekcja F), handlu i napraw pojazdów mechanicznych (sekcja G) oraz transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H), do których w kolejnych analizowanych okresach należało łącznie od 84% do 88% jednostek utworzonego zbioru panelowego. W drugim etapie, przeanalizowano wyniki działalności dla każdej z badanych grup podmiotów, wykorzystując następujące dane: przychody, pracujący, wartość dodana, rentowność, środki trwałe, nakłady inwestycyjne oraz inwestycje krótkoterminowe. Dane te, przedstawione w tablicach 5-16 pozwoliły na porównanie zbiorowości najbardziej przedsiębiorczych jednostek szybkiego wzrostu z pozostałymi grupami podmiotów (wolniejszego wzrostu, stabilnych i spadkowych).

Podstawowe wyniki badania

Liczba podmiotów i struktura zbiorowości według kierunków i tempa rozwoju

W każdym z trzech wyróżnionych trzyletnich okresów, w całej zbiorowości obejmowanej rocznymi badaniami SP przeważały jednostki zaliczone do dwóch grup podmiotów, w których odnotowano przyrost przychodów. Przeważający był przy tym udział przedsiębiorstw wzrostowych, które w 2007 r. stanowiły 29% całej populacji wobec 12% rozwijających się najbardziej dynamicznie przedsiębiorstw szybkiego wzrostu. W ślad za utrzymującą się dobrą sytuacją gospodarczą, w końcu drugiego z analizowanych okresów tj. w 2008 r. udziały te zwiększyły się odpowiednio do 31% i 13%, ale już rok później tendencja ta uległa zahamowaniu. W znacznie większym stopniu dotyczyło to przedsiębiorstw szybkiego wzrostu (spadek udziału poniżej 9% wobec 28% dla drugiej grupy jednostek wzrostowych). Wyodrębnione w badaniu dodatkowo nowe przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu (tzw. gازه) w 2009 r. stanowiły niespełna 1% całej zbiorowości przedsiębiorstw, które złożyły za ten rok sprawozdanie SP.

Procentowy udział badanych przedsiębiorstw w populacji przedsiębiorstw aktywnych (prowadzących księgi rachunkowe) w latach 2007-2009

Lata	Przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu	Przedsiębiorstwa wzrostowe	Przedsiębiorstwa stabilne	Przedsiębiorstwa schyłkowe	Przedsiębiorstwa szybkiego spadku	Gازه
2007	12,0	28,8	14,6	10,2	2,3	—
2008	13,1	30,6	12,2	8,2	1,8	—
2009	8,6	27,9	13,5	13,8	3,6	0,8

Odwrotne kierunki zmian obserwowano w dwóch wyróżnionych grupach przedsiębiorstw, w których zmniejszała się wartość uzyskiwanych przychodów. Ich udział w całej zbiorowości przedsiębiorstw aktywnych obniżył się w 2008 r. w stosunku do 2007 r., po czym rok później znacząco zwiększył, kształtując się na poziomie 4% w odniesieniu do przedsiębiorstw szybkiego spadku i 14% dla jednostek schyłkowych.

Mniejsze różnice obserwowano w grupie podmiotów stabilnych, stanowiących w kolejnych latach analizowanego okresu od 12% do 15% wszystkich aktywnych jednostek o liczbie pracujących 10 i więcej osób.

Należy zaznaczyć, iż opisane wyżej tendencje odnośnie udziału badanych zbiorowości w populacji przedsiębiorstw aktywnych (tj. wzrost udziału przedsiębiorstw spadkowych i zmniejszenie udziału przedsiębiorstw szybkiego wzrostu) są zgodne z obserwowaną w analizowanym okresie zmianą koniunktury gospodarczej.

Podobne relacje pomiędzy pięcioma wyróżnionymi grupami odnotowano analizując samą zbiorowość panelową, którą dla pierwszego okresu tworzyło 30379 przedsiębiorstw, dla drugiego – 32175, a dla trzeciego – 34221 podmiotów (por. tabl. 1 i 2 części tabelarycznej). Charakterystyczne były też dla tej zbiorowości kierunki zmian udziału każdej z wyróżnionych pięciu grup w kolejnych omawianych okresach, zaobserwowane dla całej populacji

podmiotów aktywnych. Udział przedsiębiorstw szybkiego wzrostu okazał się przy tym najwyższy w budownictwie, przy jednoczesnym bardzo znaczącym jego spadku w ostatnim okresie (z 40% w 2008 r. do 21% w 2009 r.). W przemyśle, handlu i transporcie do przedsiębiorstw szybkiego wzrostu zaliczono w ostatnim okresie co dziesiąty podmiot (wobec 16%-18% w poprzednim okresie), co oznacza odsetek niższy od przeciętnego w całej analizowanej grupie panelowej.

Najbardziej znaczącą grupę w każdym z obszarów gospodarki stanowiły jednostki wzrostowe, stanowiące w 2009 r. od 35% w budownictwie do 43% w handlu.

Udział przedsiębiorstw będących w najtrudniejszej sytuacji, w których tempo spadku przychodów było najwyższe, zwiększył się w trzecim okresie najsilniej w budownictwie (do blisko 8% wobec 3% w 2008 r.) i przemyśle (odpowiednio 6% i 3%). We wszystkich obszarach gospodarki w 2009 r. znaczący był też wzrost udziału przedsiębiorstw schyłkowych, przy czym tempo tego wzrostu okazało się też najwyższe w budownictwie (z 10% do 21%) i przemyśle (z 15% do 25%). Relatywnie najmniej przedsiębiorstw spadkowych odnotowano w ostatnim okresie w handlu: grupę podmiotów szybkiego spadku stanowiło 4% jednostek, a przedsiębiorstw schyłkowych – 19%.

W każdym z wyróżnionych czterech obszarów gospodarki najmniejsze różnice w liczbie przedsiębiorstw odnotowano w kolejnych okresach w grupie przedsiębiorstw stabilnych. W 2009 r. ich udział zwiększył się wprawdzie najbardziej w budownictwie (z 12% do 16%), ale był on najniższy w porównaniu z pozostałymi obszarami. Najwyższy poziom osiągnął on w handlu (blisko 24%).

Wyodrębnione na potrzeby badania grupy przedsiębiorstw wzrostowych, stabilnych i spadkowych charakteryzowała też odmienna struktura według wielkości zaliczonych do nich podmiotów (por. tabl. 3 i 4 części tabelarycznej). Wielkość tę określono na podstawie liczby osób pracujących w badanych jednostkach, dzieląc każdą z grup na przedsiębiorstwa małe (do 49 pracujących), średnie (50-249 pracujących) i duże (250 i więcej pracujących). W ślad za dominacją w całej badanej populacji małych i średnich przedsiębiorstw, w każdej z grup stanowiły one najwyższy odsetek, ale różnił się on znacząco w odniesieniu do przedsiębiorstw charakteryzujących się odmiennym kierunkiem i tempem rozwoju. W 2009 r. w grupie przedsiębiorstw szybkiego wzrostu tylko co drugi podmiot był małym podmiotem (mimo systematycznego wzrostu tego udziału w stosunku do dwóch poprzednich lat), 39% stanowiły jednostki średnie, a 12% – duże. W grupie najszybciej rozwijających się nowych przedsiębiorstw (gazel) małe przedsiębiorstwa stanowiły 48%, średnie – 43%, a duże – 9%. W pozostałych grupach małe jednostki przeważały nad podmiotami pozostałych dwóch klas, a udział średnich i dużych podmiotów był niższy niż w grupie najszybciej rozwijających się przedsiębiorstw. Wśród jednostek wzrostowych małe jednostki stanowiły w 2009 r. 54% wobec 38% średnich i 8% dużych. W grupie przedsiębiorstw określanych jako stabilne udział małych podmiotów był jeszcze wyższy, osiągając w 2009 r. 60%, przy jednoczesnym 34% udziale podmiotów średnich i 6% – dużych. Na grupę przedsiębiorstw schyłkowych składało się 64% jednostek małych, 31% – średnich i tylko 5% – dużych, natomiast wśród podmiotów szybkiego spadku jednostki małe stanowiły już $\frac{3}{4}$ całej grupy, średnie – 21%, a duże – 4%.

Wyniki z działalności

Opracowane na potrzeby badania dane o skali i wynikach działalności prowadzonej przez podmioty zaliczane do poszczególnych grup panelowych przedstawiono w części tabelarycznej w tablicach 5-16. W pierwszym – pilotażowym – badaniu przedsiębiorczości dla analizy porównawczej wyników uzyskanych w kolejnych trzech wyróżnionych okresach

przez przedsiębiorstwa wzrostowe, stabilne i spadkowe ogółem oraz w poszczególnych obszarach gospodarki wybrano następujące mierniki:

- przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i usług,
- wskaźnik rentowności obrotu brutto,
- wartość dodaną,
- środki trwałe,
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe,
- inwestycje krótkoterminowe,
- liczbę pracujących.

Poniżej omówiono szczegółowo kształtowanie się podstawowego miernika obrazującego poziom i kierunki rozwoju badanych grup tj. przychodów ze sprzedaży.

W kolejnych trzech rozpatrywanych okresach kierunek zmian przychodów uzyskiwanych przez przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu był odzwierciedleniem kierunku zmian liczby podmiotów zaliczanych do tej grupy. W 2008 r. wartość przychodów wzrosła o 11%, przy 19% wzroście zbiorowości. Znacznie szybszy wzrost liczby podmiotów skutkowało tym, że przeciętnie na jeden podmiot przychody ze sprzedaży obniżyły się ze 104 mln zł w 2007 r. do 94 mln zł w 2008 r. W 2009 r. przychody uzyskane przez przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu obniżyły się o 34% (przy zbliżonym tempie spadku liczby jednostek), pozostając w konsekwencji w przeliczeniu na jeden podmiot na poziomie zbliżonym do odnotowanego rok wcześniej.

Analiza poziomu uzyskiwanych przychodów wskazuje, że nawet przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu w 2009 r. napotykały na większe niż wcześniej bariery w rozwoju. W największym stopniu zjawisko to obserwowano w przemyśle, w którym przy 39% spadku liczby podmiotów szybkiego wzrostu przychody zmniejszyły się o 45% (średnio na jeden podmiot ze 124 mln zł w 2008 r. do 113 mln zł w 2009 r.). W pozostałych trzech obszarach gospodarki tempo spadku przychodów było wolniejsze niż tempo spadku liczby przedsiębiorstw (szczególnie w budownictwie, w którym przychody uzyskane przeciętnie przez jeden podmiot wzrosły w 2009 r. do 64 mln zł, wobec 47 mln rok wcześniej).

Nowe przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu (gazele), stanowiące nieco ponad 1% badanej grupy panelowej, w 2009 r. wytworzyły 1,5% jej przychodów ogółem (w transporcie blisko 3%, w przemyśle i budownictwie – nieco ponad 1%). Warto przy tym podkreślić, że przychody uzyskane przez nowe jednostki szybkiego wzrostu w transporcie okazały się wyższe przeciętnie na jeden podmiot niż w całej najszybciej rozwijającej się grupie przedsiębiorstw.

Odmienne tendencje charakteryzowały przedsiębiorstwa wzrostowe ogółem. W całej tej grupie przychody zwiększały się w kolejnych trzech rozpatrywanych latach, chociaż tempo tego wzrostu w 2009 r. w stosunku do 2008 r. było nieznaczne (1%, przy 5% spadku liczby podmiotów). W poszczególnych obszarach gospodarki, jedynie w transporcie odnotowano spadek przychodów (o 5%, przy 4% wzroście liczby jednostek). W handlu i przemyśle przyrost przychodów wypracowała mniejsza liczba podmiotów, w efekcie przeciętnie na jeden podmiot przychody wzrosły w handlu z 60 mln zł do 69 mln zł, a w przemyśle z 81 mln zł do 95 mln zł.

Zwiększona w 2009 r. o 15% w stosunku do poprzedniego roku grupa jednostek stabilnych wytworzyła przychody ze sprzedaży wyższe o 34%, co przeniosło się na wzrost

przychodów przypadających na jeden podmiot z 38 mln zł do 44 mln zł. Podobne relacje odnotowano w poszczególnych obszarach gospodarki (poza transportem, w którym wartość przychodów w 2009 r. obniżyła się w stosunku do poprzedniego roku, mimo wzrostu liczby jednostek stabilnych). W przemyśle tempo przyrostu przychodów było przy tym zbliżone do przyrostu liczby jednostek (odpowiednio 11% i 10%), a w budownictwie i handlu znacznie szybsze (odpowiednio ponad 2-krotne wobec 47% oraz 40% wobec 29%). Konsekwencją tych zmian był najwyższy przyrost wartości przychodów przypadających przeciętnie na jeden podmiot w budownictwie (z 16 mln zł do 26 mln zł w 2009 r.). Nadal jednak wartość przychodów na jeden podmiot była najwyższa w transporcie, mimo odnotowanego w 2009 r. spadku do 60 mln zł.

Wspomniany wyżej znaczący przyrost w ostatnim z analizowanych trzech okresów liczby przedsiębiorstw zaliczanych do schyłkowych przyczynił się do wzrostu przychodów uzyskanych przez tę grupę jednostek. Szybszy przyrost przychodów (2-krotny) aniżeli liczby jednostek (o 76%) spowodował wzrost przeciętnej wartości przychodów przypadających na jeden podmiot z 29 mln zł w 2008 r. do 33 mln zł rok później.

Podobne kierunki zmian (wzrost przychodów przy zwiększonej liczbie jednostek) odnotowano we wszystkich omawianych obszarach gospodarki. Wzrost przychodów był ponad 2,5-krotny w przemyśle, budownictwie i transporcie i blisko 2-krotny w handlu, a jego tempo nieznacznie przekraczało w każdym obszarze tempo wzrostu liczby jednostek. Różnica ta była najwyższa w przemyśle i transporcie, w efekcie wartość przychodów uzyskanych przeciętnie w jednym podmiocie tej grupy w przemyśle wzrosła w 2009 r. do 41 mln zł wobec 33 mln zł w 2008 r., a w transporcie wyniosła odpowiednio 34 mln zł i 27 mln zł.

Dwukrotne zwiększenie się w 2009 r. zbiorowości przedsiębiorstw szybkiego spadku przyczyniło się do tego, że przychody uzyskiwane przez tę grupę zwiększyły się, przy czym tempo tego wzrostu okazało się zbliżone do tempa wzrostu liczby jednostek. Tym samym nie uległa zmianie wartość przychodów uzyskiwanych przeciętnie przez jeden podmiot, kształtująca się w 2009 r. na poziomie 19 mln zł. W czterech rozpatrywanych obszarach gospodarki różnice te były znacznie większe: przy zbliżonym do 2-krotnego w 2009 r. w stosunku do 2008 r. wzroście liczby jednostek w każdym z tych obszarów, tempo wzrostu przychodów było 5-krotne w transporcie, blisko 3-krotne w handlu a 2-krotne w budownictwie i przemyśle. W konsekwencji, w transporcie i handlu odnotowano wzrost przychodów w przeliczeniu na jeden podmiot, w budownictwie i przemyśle – nieznaczny ich spadek.

W efekcie powyższych zmian, w 2009 r. blisko połowę (48%) przychodów uzyskanych przez całą badaną grupę panelową uzyskały przedsiębiorstwa wzrostowe, a 22% – przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu (gazele – 1,5%). Przedsiębiorstwa stabilne uzyskały 16% przychodów, a dwie pozostałe grupy – 24%, w tym przedsiębiorstwa szybkiego spadku – 2%.

Uwzględniając wartość uzyskanych przychodów ze sprzedaży, przedsiębiorstwa wzrostowe stanowiły najwyższy odsetek w przemyśle (52%) i handlu (50%), przy jednoczesnym znaczącym udziale w tych obszarach przychodów przedsiębiorstw szybkiego wzrostu (odpowiednio 17% i 25%). W budownictwie przeważały przychody przedsiębiorstw szybkiego wzrostu (42% wobec 34% udziału przedsiębiorstw wzrostowych). Mniejszy był udział tych dwóch grup w transporcie (39% przychodów uzyskały przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu, a 16% – przedsiębiorstwa wzrostowe), przy największym jednocześnie odsetku przychodów przedsiębiorstw stabilnych (19%) i znaczącym odsetku przychodów przedsiębiorstw spadkowych (16% schyłkowych i 3% szybkiego spadku).

Warto ponadto podkreślić odnotowany zarówno dla całej badanej grupy, jak i w poszczególnych obszarach gospodarki, rosnący poziom przychodów przypadających na

jeden podmiot w poszczególnych grupach definiowanych kierunkiem i tempem rozwoju zaliczanych do nich podmiotów. Różnica między przychodami uzyskanymi przeciętnie w jednej jednostce w grupie przedsiębiorstw szybkiego wzrostu i szybkiego spadku była przy tym w 2009 r. blisko 5-krotna, a w stosunku do przedsiębiorstw stabilnych – ponad 2-krotna. W budownictwie przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu uzyskały w 2009 r. przychody w przeliczeniu na jeden podmiot ponad 10-krotnie wyższe niż przedsiębiorstwa szybkiego spadku i 2,5-krotnie wyższe w stosunku do uzyskanych przez przedsiębiorstwa stabilne, w handlu – 6-krotnie wyższe aniżeli podmioty szybkiego spadku i 4-krotnie wyższe aniżeli podmioty stabilne, a w przemyśle – 4,5-krotnie wyższe w stosunku do przedsiębiorstw najsłabszych i 2-krotnie wyższe w stosunku do przedsiębiorstw stabilnych. W transporcie podmioty szybkiego wzrostu uzyskały w 2009 r. przychody 3-krotnie wyższe niż przedsiębiorstwa szybkiego spadku i nieznacznie tylko wyższe niż podmioty stabilne. Należy w tym miejscu podkreślić, że w tym obszarze gospodarki obserwowano odmienną niż w całej badanej zbiorowości relację między przedsiębiorstwami stabilnymi i wzrostowymi: te pierwsze uzyskiwały wyższe przychody przeciętnie na jeden podmiot, chociaż różnica ta znacząco zmniejszała się w kolejnych omawianych okresach.

Część tabelaryczna

Tabl. 1. Liczba przedsiębiorstw objętych badaniem według sekcji PKD w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu	Przedsiębiorstwa wzrostowe	Przedsiębiorstwa stabilne	Przedsiębiorstwa schyłkowe	Przedsiębiorstwa szybkiego spadku	Gazele
OGÓŁEM 2007	5386	12898	6511	4573	1011	—
OGÓŁEM 2008	6390	14940	5968	3991	886	—
OGÓŁEM 2009	4345	14184	6857	7020	1815	408
w tym:						
Przemysł						
2007	1986	4885	2297	1796	376	—
2008	2160	5275	2196	1729	348	—
2009	1313	4770	2413	3136	770	167
Budownictwo						
2007	1093	1097	303	290	115	—
2008	1245	1109	366	318	105	—
2009	709	1200	539	703	260	53
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	1371	4275	2149	1645	318	—
2008	1697	5303	2004	1247	249	—
2009	1109	4712	2582	2111	485	90
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	224	479	248	204	45	—
2008	242	566	275	179	56	—
2009	152	588	311	320	94	18

Tabl. 2. Struktura przedsiębiorstw objętych badaniem według sekcji PKD w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	Przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu	Przedsiębiorstwa wzrostowe	Przedsiębiorstwa stabilne	Przedsiębiorstwa schyłkowe	Przedsiębiorstwa szybkiego spadku	Gazele
OGÓLEM 2007	17,7	42,5	21,4	15,1	3,3	—
OGÓLEM 2008	19,9	46,5	18,6	12,4	2,6	—
OGÓLEM 2009	12,7	41,5	20,0	20,5	5,3	1,2
w tym:						
Przemysł						—
2007	17,5	43,1	20,3	15,8	3,3	—
2008	18,4	45,0	18,8	14,8	3,0	
2009	10,5	38,5	19,5	25,3	6,2	1,3
Budownictwo						
2007	37,7	37,8	10,5	10,0	4,0	—
2008	39,6	35,3	11,7	10,1	3,3	—
2009	20,8	35,2	15,8	20,6	7,6	1,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	14,0	43,8	22,0	16,9	3,3	—
2008	16,1	50,5	19,1	11,9	2,4	—
2009	10,1	42,8	23,5	19,2	4,4	0,8
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	18,6	39,9	20,7	17,0	3,8	—
2008	18,4	42,9	20,9	13,6	4,2	—
2009	10,4	40,2	21,2	21,8	6,4	1,2

Tabl. 3. Liczba podmiotów według klas wielkości badanych zbiorowości w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	10-49 pracujących	50-249 pracujących	250 i więcej pracujących
Przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu			
2007	2283	2388	715
2008	2974	2686	730
2009	2124	1691	530
Przedsiębiorstwa wzrostowe			
2007	6633	5051	1214
2008	8050	5562	1328
2009	7619	5361	1204
Przedsiębiorstwa stabilne			
2007	3708	2292	511
2008	3510	2031	427
2009	4088	2307	462
Przedsiębiorstwa schyłkowe			
2007	2993	1346	234
2008	2628	1166	197
2009	4471	2204	345
Przedsiębiorstwa szybkiego spadku			
2007	753	221	37
2008	658	189	39
2009	1359	385	71
Gazele			
2009	196	175	37

Tabl. 4. Struktura podmiotów według klas wielkości badanych zbiorowości w latach 2007-2009

Wyszczególnienie	10-49 pracujących	50-249 pracujących	250 i więcej pracujących
Przedsiębiorstwa szybkiego wzrostu			
2007	42,4	44,3	13,3
2008	46,6	42,0	11,4
2009	48,9	38,9	12,2
Przedsiębiorstwa wzrostowe			
2007	51,4	39,2	9,4
2008	53,9	37,2	8,9
2009	53,7	37,8	8,5
Przedsiębiorstwa stabilne			
2007	56,9	35,2	7,9
2008	58,8	34,0	7,2
2009	59,6	33,6	6,8
Przedsiębiorstwa schyłkowe			
2007	65,5	29,4	5,1
2008	65,8	29,2	5,0
2009	63,7	31,4	4,9
Przedsiębiorstwa szybkiego spadku			
2007	74,5	21,8	3,7
2008	74,3	21,3	4,4
2009	74,9	21,2	3,9
Gazele			
2009	48,0	42,9	9,1

Tabl. 5. Wybrane dane dla przedsiębiorstw szybkiego wzrostu według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM 2007	558917,7	28887,6	121246,3	170015,7	34248,0	7,0	944,4
OGÓŁEM 2008	617903,2	30670,6	134390,3	175161,3	23654,0	4,5	1020,4
OGÓŁEM 2009	406798,5	17375,2	86555,9	117196,4	15704,7	4,7	730,0
w tym:							
Przemysł							
2007	255820,4	14204,5	72957,0	111922,1	14885,3	15,2	412,9
2008	266926,7	14864,9	66356,8	28067,4	10185,0	8,5	369,4
2009	147899,5	6294,0	34901,1	50650,9	3809,2	6,5	216,2
Budownictwo							
2007	53663,1	3404,7	13037,9	8229,0	6974,4	8,2	134,8
2008	59112,2	2340,3	16483,1	9710,8	4182,3	8,3	136,5
2009	45173,1	1646,3	12145,5	7918,5	4854,1	7,4	92,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych							
2007	205537,9	6001,1	19814,1	28310,8	7612,4	3,6	229,4
2008	232756,9	7404,5	30095,6	36363,3	4723,6	3,2	299,6
2009	161564,4	4949,7	21054,2	28395,6	3864,4	3,1	235,8
Transport i gospodarka magazynowa							
2007	14841,1	1299,7	3902,4	9125,5	1378,4	7,8	38,4
2008	17157,6	1483,2	5005,3	13753,4	1940,7	4,9	47,2
2009	11412,9	690,7	2922,8	6375,2	352,5	3,0	34,8

Tabl. 6. Wybrane dane na 1 podmiot dla przedsiębiorstw szybkiego wzrostu według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM 2007	5386	103,8	5,3	22,5	31,6	6,4
OGÓŁEM 2008	6390	93,6	4,8	21,0	27,4	3,7
OGÓŁEM 2009	4345	93,6	4,0	19,9	27,0	3,6
w tym:						
Przemysł						
2007	1986	128,8	7,2	36,7	56,4	7,5
2008	2160	123,6	6,9	30,7	13,0	4,7
2009	1313	112,6	4,8	26,6	38,6	2,9
Budownictwo						
2007	1093	49,1	3,1	11,9	7,5	6,4
2008	1245	47,5	1,9	13,2	7,8	3,4
2009	709	63,7	2,3	17,1	11,2	6,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	1371	149,9	4,4	14,5	20,6	5,6
2008	1697	137,2	4,4	17,7	21,4	2,8
2009	1109	145,7	4,5	19,0	25,6	3,5
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	224	66,3	5,8	17,4	40,7	6,2
2008	242	70,9	6,1	20,7	56,8	8,1
2009	152	75,1	4,5	19,2	41,9	2,3

Tabl. 7. Wybrane dane dla gazel według sekcji PKD w roku 2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwale	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM	28404,5	1842,1	7066,2	12402,9	2454,8	4,2	61,6
w tym:							
Przemysł	11481,0	657,5	2481,0	5440,2	567,3	5,3	22,0
Budownictwo	1354,8	62,1	470,4	331,6	121,2	8,8	4,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	11017,6	175,1	2296,0	1064,8	350,3	3,4	15,4
Transport i gospodarka magazynowa	1842,7	379,6	905,2	4268,5	1157,2	18,3	3,4

Tabl. 8. Wybrane dane na 1 podmiot dla gazel według sekcji PKD w 2009 roku (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwale	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM	408	69,6	4,5	17,3	30,4	6,0
w tym:						
Przemysł	167	68,7	3,9	14,9	32,6	3,4
Budownictwo	53	25,6	1,2	8,9	6,3	2,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	90	122,4	1,9	25,5	11,8	3,9
Transport i gospodarka magazynowa	18	102,4	21,1	50,3	237,1	64,3

Tabl. 9. Wybrane dane dla przedsiębiorstw wzrostowych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM 2007	746501,2	38930,1	181045,1	343108,6	46687,9	6,2	1616,2
OGÓŁEM 2008	895091,8	54197,7	231907,9	483421,3	39769,8	4,8	2007,2
OGÓŁEM 2009	904286,0	52428,4	233516,3	551305,2	40608,5	5,7	1809,5
w tym:							
Przemysł							
2007	358088,7	21826,0	109511,6	205352,4	22355,3	9,4	852,9
2008	426663,2	32536,4	133670,9	290719,5	19981,5	7,7	1021,4
2009	455656,2	33385,2	34901,1	338593,8	19400,7	7,0	890,7
Budownictwo							
2007	26853,3	1114,2	7434,7	7002,3	3460,6	6,7	100,9
2008	36190,4	1492,4	10147,6	8961,5	3927,3	6,1	101,5
2009	36476,4	1667,3	11280,9	10116,7	4483,7	7,8	104,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych							
2007	272265,5	6233,7	28061,6	39803,9	8593,3	3,6	342,9
2008	319128,6	8355,4	39552,4	50797,8	6930,9	2,8	393,3
2009	323479,5	6875,0	38092,4	55390,7	7763,5	2,7	387,4
Transport i gospodarka magazynowa							
2007	17979,3	2311,0	5957,5	15769,9	1167,4	4,4	83,6
2008	29507,4	3029,2	12251,6	25440,0	1903,5	1,4	204,9
2009	28134,1	4963,7	11900,0	46421,2	2057,4	4,9	142,8

Tabl. 10. Wybrane dane na 1 podmiot dla przedsiębiorstw wzrostowych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM 2007	12898	57,9	3,0	14,0	26,6	3,6
OGÓŁEM 2008	14940	59,9	3,6	15,5	32,4	2,7
OGÓŁEM 2009	14184	63,8	3,7	16,5	38,9	2,9
w tym:						
Przemysł						
2007	4885	73,3	4,5	22,4	42,0	4,6
2008	5275	80,9	6,2	25,3	55,1	3,8
2009	4770	95,5	7,0	30,6	71,0	4,1
Budownictwo						
2007	1097	24,5	1,0	6,8	6,4	3,2
2008	1109	32,6	1,3	9,2	8,1	3,5
2009	1200	30,4	1,4	9,4	8,4	3,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	4275	63,7	1,5	6,6	9,3	2,0
2008	5303	60,2	1,6	7,5	9,6	1,3
2009	4712	68,7	1,5	8,1	11,8	1,6
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	479	37,5	4,8	12,4	32,9	2,4
2008	566	52,1	5,4	21,6	44,9	3,4
2009	588	47,8	8,4	20,2	78,9	3,5

Tabl. 11. Wybrane dane dla przedsiębiorstw stabilnych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM 2007	282060,7	21656,3	88454,1	339764,3	32439,5	5,5	985,5
OGÓŁEM 2008	224324,7	16989,1	63845,8	257016,2	11258,2	2,8	700,0
OGÓŁEM 2009	300789,0	15530,6	90433,2	224348,3	14402,2	5,1	797,7
w tym:							
Przemysł							
2007	152411,0	13043,4	56406,4	185018,1	16869,8	4,6	472,4
2008	114430,5	9904,2	38087,0	140035,9	4982,8	5,6	350,2
2009	127617,1	8968,3	42236,8	106872,2	6407,6	7,0	360,9
Budownictwo							
2007	4583,4	613,5	1656,8	3300,1	834,7	6,3	22,2
2008	5891,9	182,8	2857,8	12559,6	1185,3	11,7	27,9
2009	13852,9	544,9	5169,5	14208,2	1591,9	5,5	46,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych							
2007	76099,8	1428,3	8087,8	11761,7	3147,0	2,8	128,3
2008	66303,5	1031,9	8146,4	9368,8	1530,5	1,1	100,9
2009	93134,0	1281,1	13223,9	14944,1	2298,7	2,2	130,1
Transport i gospodarka magazynowa							
2007	27304,2	4185,6	13598,2	42404,2	4961,8	4,1	246,7
2008	19377,7	4311,2	7682,4	30630,5	1167,1	-5,0	131,5
2009	18492,2	904,7	9207,7	22838,5	1629,1	0,9	138,8

Tabl. 12. Wybrane dane na 1 podmiot dla przedsiębiorstw stabilnych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM 2007	6511	43,3	3,3	13,6	52,2	5,0
OGÓŁEM 2008	5968	37,6	2,9	10,7	43,1	1,9
OGÓŁEM 2009	6857	43,9	2,3	13,2	32,7	2,1
w tym:						
Przemysł						
2007	2297	66,4	5,7	24,6	80,5	7,3
2008	2196	52,1	4,5	17,3	63,8	2,3
2009	2413	52,9	3,7	17,5	44,3	2,7
Budownictwo						
2007	303	15,1	2,0	5,5	10,9	2,8
2008	366	16,1	0,5	7,8	34,3	3,2
2009	539	25,7	1,0	9,6	26,4	3,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	2149	35,4	0,7	3,8	5,5	1,5
2008	2004	33,1	0,5	4,1	4,7	0,8
2009	2582	36,1	0,5	5,1	5,8	0,9
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	248	110,1	16,9	54,8	171,0	20,0
2008	275	70,5	15,7	27,9	111,4	4,2
2009	311	59,5	2,9	29,6	73,4	5,2

Tabl. 13. Wybrane dane dla przedsiębiorstw schyłkowych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM 2007	127321,5	6645,2	36305,6	96818,1	14751,3	4,5	403,2
OGÓŁEM 2008	114662,1	6274,4	32483,7	107770,4	4772,4	2,0	334,3
OGÓŁEM 2009	228563,5	9805,2	57617,4	175339,6	17935,2	3,1	604,9
w tym:							
Przemysł							
2007	56976,8	2540,0	17215,6	46653,4	7356,2	5,0	212,9
2008	56725,4	3307,7	14547,1	49857,7	1420,9	1,4	194,7
2009	128523,8	6122,7	30508,8	106944,2	11769,4	3,2	355,0
Budownictwo							
2007	5468,5	329,2	1941,2	11482,9	1228,0	7,8	21,8
2008	4307,2	255,1	2033,0	1684,1	352,2	8,8	18,5
2009	10399,8	293,4	3545,3	2886,6	1238,1	4,6	41,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych							
2007	42783,7	884,0	4275,8	6866,8	1557,5	2,0	71,2
2008	32229,8	645,2	3560,1	4944,9	1051,0	0,9	47,5
2009	60176,2	1131,5	9072,6	11778,7	1969,4	1,7	83,0
Transport i gospodarka magazynowa							
2007	4055,3	442,4	1761,0	5519,7	485,3	8,9	16,4
2008	4843,3	264,7	2603,9	15007,0	1131,0	3,7	16,2
2009	11046,9	1066,9	4507,7	15073,3	1861,4	1,4	54,6

Tabl. 14. Wybrane dane na 1 podmiot dla przedsiębiorstw schyłkowych według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM 2007	4573	27,8	1,5	7,9	21,2	3,2
OGÓŁEM 2008	3991	28,7	1,6	8,1	27,0	1,2
OGÓŁEM 2009	7020	32,6	1,4	8,2	25,0	2,6
w tym:						
Przemysł						
2007	1796	31,7	1,4	9,6	26,0	4,1
2008	1729	32,8	1,9	8,4	28,8	0,8
2009	3136	41,0	2,0	9,7	34,1	3,8
Budownictwo						
2007	290	18,9	1,1	6,7	39,6	4,2
2008	318	13,5	0,8	6,4	5,3	1,1
2009	703	14,8	0,4	5,0	1,4	1,8
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	1645	26,0	0,5	2,6	4,2	0,9
2008	1247	25,8	0,5	2,9	4,0	0,8
2009	2111	28,5	0,5	4,3	5,6	0,9
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	204	19,9	2,2	8,6	27,1	2,4
2008	179	27,1	1,5	14,5	83,8	6,3
2009	320	34,5	3,3	14,1	47,1	5,8

Tabl. 15. Wybrane dane dla przedsiębiorstw szybkiego spadku według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe	Wskaźnik rentowności obrotu brutto w %	Pracujący w tys.
OGÓŁEM 2007	16266,5	821,8	5940,4	12683,7	4466,2	5,1	55,6
OGÓŁEM 2008	16951,0	1678,5	7034,1	25963,0	1241,4	-0,1	65,0
OGÓŁEM 2009	35402,9	2770,2	12942,0	52680,4	2356,2	-1,1	144,1
w tym:							
Przemysł							
2007	6808,7	363,2	2612,3	7154,4	945,0	-1,2	28,1
2008	10191,6	1309,8	2592,9	21622,7	386,3	-4,5	39,7
2009	18872,6	2353,7	9406,7	45959,2	1018,9	7,8	87,2
Budownictwo							
2007	759,8	30,5	313,8	606,1	466,1	11,4	5,3
2008	728,9	68,2	452,2	434,8	159,4	6,9	4,2
2009	1498,6	51,6	649,7	817,3	301,8	1,1	9,4
Handel; naprawa pojazdów samochodowych							
2007	6057,8	142,6	1602,7	1458,9	1302,9	4,1	10,6
2008	4092,4	147,3	1373,6	2187,0	370,4	8,1	11,0
2009	11494,8	253,1	2175,5	2946,0	662,2	-4,9	19,1
Transport i gospodarka magazynowa							
2007	493,7	13,3	194,0	447,2	34,4	3,3	2,4
2008	510,3	14,5	193,6	370,6	29,9	-1,9	2,5
2009	2355,4	53,8	211,2	1686,3	142,9	-8,5	20,2

Tabl. 16. Wybrane dane na 1 podmiot dla przedsiębiorstw szybkiego spadku według sekcji PKD w latach 2007-2009 (w mln zł)

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Przychody netto ze sprzedaży	Nakłady inwestycyjne	Wartość dodana	Środki trwałe	Inwestycje krótkoterminowe
OGÓŁEM 2007	1011	16,1	0,8	5,9	12,5	4,4
OGÓŁEM 2008	886	19,1	1,9	7,9	29,3	1,4
OGÓŁEM 2009	1815	19,5	1,5	7,1	29,0	1,3
w tym:						
Przemysł						
2007	376	18,1	1,0	6,9	19,0	2,5
2008	348	29,3	3,8	12,8	62,1	1,1
2009	770	24,5	3,1	12,2	56,7	1,3
Budownictwo						
2007	115	6,6	0,3	2,7	5,3	4,1
2008	105	6,9	0,6	4,3	4,1	1,5
2009	260	5,8	0,2	2,5	3,1	1,2
Handel; naprawa pojazdów samochodowych						
2007	318	19,0	0,4	5,0	4,6	4,1
2008	249	16,4	0,6	5,5	8,8	1,5
2009	485	23,7	0,5	4,5	6,1	1,4
Transport i gospodarka magazynowa						
2007	45	11,0	0,3	4,3	9,9	0,8
2008	56	9,1	0,3	3,5	6,6	0,5
2009	94	25,1	0,6	2,2	17,9	1,5